

פנקס ב"ס

לשנת תשי"ו

החבל הימי לישראל ופעולותיו

החבל הימי לישראל (בראשי תיבות:
חייל) נוסד בכ"ט בסיון תרצ"ז (8 ביוני 1937).
הכנוס הימי הראשון, שהתקיים בימים כ"ט סיון
— א' תמוז תרצ"ז (8—10 ביוני 1937) בלב הים
התיכון, על סיפונה של האניה „הר ציון“, הניח
את היסודות לפעולות החייל והתורה את דרכו.
החבל הימי לישראל הוא מוסד לאומי לפתוח
הימאות העברית, הנתון למרות המוסדות
הלאומיים של התנועה הציונית והישוב —
הסוכנות היהודית והועד הלאומי.

פנקמי — רק לחברים
דפוס הפועל המזרחי, ת"א

מטרתו של החבל הימי לישראל

להחיות את הימאות העברית
ולעודד יצירת משק ימי-עברי

ע"י א) טפוח חבת הים בקרב העם היהודי בישוב
ובתפוצות;

ב) הפצת ידיעת הים בקרב המוני העם
והבלטת ערכו כגורם פוליטי, כלכלי
ומסרי בהקמת המולדת העברית בארץ-
ישראל;

ג) הכשרת יורדייים עבריים לעבודה במשק
הימי העברי לענפיו השונים ועזרה למגור-
יסים בצי המלכותי ולמשרתים בצי
המסחרי;

ד) עזרה לדיג העברי במימי הארץ ובאגמיה
ולקמת כפרי דייגים;

ה) שקידה על הרחבתו של נמל תל-אביב
ועל הגדלת חלקה של העבודה העברית
בנמל היפה;

ו) עודד המאמצים להקמת חברת ספנות
לאומית לנוסעים ומשאות.

מרכז החבל הימי לישראל נמצא בתל-אביב.
מספר סניפי החי"ל בארץ עולה ל-164: בערים,
במושבות ובמשקים. מספר החברים — למעלה
מ-15 אלף. הסניפים בחו"ל: אפריקה הדרומית,
אנגליה, מצרים, הודו ונאמני החי"ל באמריקה.
הסניף באפריקה הדרומית, שנוסד בשנת 1938
ע"י ד"ר מ. סולוביצ'יק, מפתח בהתמדה ובקביעות
פעולה הסברתית וארגונית מסועפת. עלה בידו
להעלות את ענין הימאות העברית בארץ-ישראל
על סדר יומה של הצבוריות הציונית והיהודית
במדינה והוא מושיט עזרה מתמדת למפעלי הים
העבריים בארץ.

לשם הדוק הקשר עם התנועה בארץ ובסוס
הסניפים והרחבתם יצא לאפריקה הדרומית, באפ-
ריל 1945, מזכירו הראשי של החבל הימי לי-ש-
ראל, מנחם ריבלין, והוא ישהה שם עד לסוף
השנה האזרחית השוטפת.

הרחבת המסגרת הארגונית של החבל הימי
לישראל נופצה אל סלעי החורבן של מלחמת
העולם. בימי הקונגרס הציוני הכ"א (אוגוסט
1939) התקיים בג'נבה הכנוס העולמי הראשון של
החבל הימי לישראל. השתתפו בו מאות צירים
ואורחים של הקונגרס הציוני מכל הארצות. הכנוס
התקיים ב-23 לאוגוסט, תוך הפלגת באניה באגם

צנבה. הונח אז היסוד להרחבת התנועה, אך —
התוצאות לא באו. בימי המלחמה נהרס גם הקיים
שלנו באירופה — הסניף הפעיל בפולין —
ונהרסו הגשרים, אשר מתחנו עם ארצות הוץ.
החבל הימי לישראל ניגש עתה מחדש להדוק
הקשרים עם הגולה ולהרחבת הפעולה במרכזי
היהדות בהוץ-לארץ.

מדי שנה בשנה — בכ"ג באייר, ביום קבלת
הרשיון לפריקה בחוף תל-אביב — מקיים הח"ל
את "יום הים" בארץ ובתפוצות לעדוד המפעלים
פים ולהרחבתם.

התעודה המרכזית של דורנו, של תקופה זו,
בשביל הנוצר היהודי, היא הקמת מדינת יהודית.
מדינה יהודית תקום, אם תהיה אדמה
יהודית וים יהודי.

מהחלטות הקונגרסים הציוניים על החבל הימי לישראל

הקונגרס מקדם בברכה את יסוד „החבל הימי
לישראל“, שיצר אגודה של מסירות ופעילות
צבורית סביב מפעלי הים הראשונים, והוא פונה
אל המוני העם בארץ-ישראל ובגולה בקריאה
להתלכד סביב „החבל הימי לישראל“ כדי לחזקו
ולבצרו.

(מהחלטות הקונגרס העשרים)

הקונגרס מציין בשביעת רצון את הפעולה
הנמרצת והמסועפת אשר נעשתה ונעשית על-ידי
החבל הימי לישראל להחדרת רעיון כבוש הים
בישוב ובתפוצות.

(מהחלטות הקונגרס העשרים ואחד)

מפעולותיו של החבל הימי לישראל

בית הספר הימי ליד התכניון העברי בחיפה

בית הספר הימי נוסד בשנת 1938 (תרצ"ח) על ידי הסוכנות היהודית לא"י, החבל הימי לישראל והתכניון העברי.

עד עתה סיימו את הוק למדיהם 3 מתוזרים (50 תלמידים). רוב הבוגרים עלו לאניות וספינות והפליגו למרחקים. 16 מהם נכנסו לצי המלכותי ו־23 לצי המסחרי. בשנת תש"ה למדו בביה"ס 95 תלמידים.

בבית הספר הימי מקבלים התלמידים הכשרה מקצועית ימית (הכשרה לספנות, למכונאות ימית וכו') עם השכלה תיכונית, עברית וכללית. המוסד הוא בן ארבע שנות למוד. לבית הספר הימי מתקבלים תלמידים בגיל 14—16, שגמרן שמונה כתות של בית ספר עממי או ארבע כתות של בית ספר תיכוני.

בבית הספר קיימות 4 מחלקות: לשיט, למכור באות ימים, להפעלת רדיו ולבנין סירות. תכנית הלמודים והעבודה המעשית הותאמו לדרישות ה"Board of Trade" — המיניסטריון למסחר באנגליה, בחינות הגמר נערכות עם תום

4 שנות הלמוד, בפקוחה של מחלקת התנוך הממשלתית. גם שלטונות הנמל משתתפים ע"י באי כוחם בבחינות הגמר. בוגרי ביה"ס הם מועמדים לקבלת התארים הבאים: קצין שני (Second Mate) — לתלמידי מחלקת השיט, אחרי עבודה מעשית של 3 שנים באניה; מכונאי שני (Second Engineer) — לתלמידי המחלקה למכונאות ימית, אחרי עבודה מעשית של שנתיים בבית מלאכה ושנה וחצי באניה.

התלמידים עסוקים במוסד משעה 7.30 בבוקר עד 4.30 אחה"צ (הפסקת הצהרים — שעה אחת). 25—30 שעות בשבוע מוקדשות להשכלה כללית ומקצועית, ו־15—20 שעות בשבוע בערך לעבודה מעשית.

לרשות בית הספר הימי עומדים בתי המלאכה של התכניון ומעבודותיו (המעבדה החשמלאית והפיסיקאית), המחלקות בבתי המלאכה הן; מסגרות כלליות, רתוך חשמלי ואוטווגני, נפחות, חרסות, נגרות ובנית סירות. בנמל חיפה נמצא ביתן מיוחד לבית הספר וסירות מצוידות — להכשרת התלמידים בשיט.

ספינות האמונים של ביה"ס "כף פילר", מתנת הד"ר ריכרד זליגמן מלונדון, שנמסרה למוסד ע"י תועד הבריטי של החבל הימי לישראל,

כשארה לתקופת המלחמה בנמל אנגלי. יש תקוה שתועמד בקרוב לשרות בית הספר. קבולה 290 טון וארכה 119 רגל.

בביה"ס הימי נמצאת ספריה מקצועית עשירה וחדר שיט מצויד במכשירים מתאימים. הציוד בחדר השיט הוא מהטוב ביותר שאפשר להשיג באנגליה.

האהריות לבית הספר הימי, להחזקתו והנהלתו, נתונה בידי ועד נאמנים, שהורכב מבי"כ הסוכנות היהודית, מרכז החבל הימי לישראל והתכנית העברית. חבריו הם: ד"ר ג. אהרונז, יצחק גריניץ בויס, ד"ר נ. וידרא, מ. זיליסט, בר כוכבא מאירוביץ, ד"ר מ. סילוביציץ, עו"ד י. סלומן והמהנדס ש. קפלנסקי.

תקציבו של המוסד מתכסה שוה בשוה ע"י החבל הימי לישראל והסוכנות. החבל הימי לישראל דואג, נוסף על כך, לסטיפנדיות לתלמידי ים; מספר ניכר של סטיפנדיות נתן ע"י סניפנו באפריקה הדרומית.

תלמידי ביה"ס הימי לובשים מדים מיוחדים: חולצות כחולות, מכנסים כחולים קצרים וכובע הצי המסחרי. החגורה לבנה, הגרבים כחולים עם קפולים לבנים, הנעלים שחורות. הסמל של

הכובע: עגן על גבי רקע כחול, עטור עלי דפנה למוכתר במגן דוד.

התלמידים חייבים במשמעת של ימאים. מדי בוקר בבוקר נערך בחצר בית הספר מסדר כללי. כל התלמידים מסתדרים למחלקותיהם. בראש כל מחלקה — קדט מפקד, האחראי למשמעת ולסדר של המחלקה; הממונה על הקדטים — הקדט הקפטן. המפקדים מוסרים את פרטי המסדר לקצין הראשי. שלשת הדגלים — העברי, הארצי-ישראלי ודגל היום מונפים בחגיגות, תוך עמידת דום של כל התלמידים והצדעת הקצינים. עם תום המסדר סוקר הקצין הראשי את המחלקות, לבדיקת המראה החיצוני של כל תלמיד ותלמיד.

שנת הלימודים בבית הספר הימי מתחילה במחצית השניה לחודש ספטמבר והיא מסתיימת בסוף יוני. ההכשרה המעשית יכולה להמשך עד למחצית אוגוסט.

השכנות עם הים היא עצמה אינה יוצרת עדיין אומה של יורדי-ים; מלבד רמה נאותה של התפתחות תכנית, קובעת גם כאן המסורת הימית; — אנו, הרהוקים עדיין אף מנכסיה של מסורת כזאת, חייבים לשקוד על פעולה חינוכית, שכוונתה לטפח קשרים מעשיים עם הים ולפורר בנוער שלנו את החושת הים.

נוסד, ע"י החבל הימי לישראל, בדצמבר 1942: בית לימאי העברי הוא — ראשון ויחיד במינו, המועדון (ברחוב המלכים 5, בקרבת הנמל) תופס 11 חדרים, בשתי קומות, ונמצאים בו: אולם קריאה, ספריה, חדר שעשועים, מוזיאון ימי, מזנון, חדר אוכל, חדרי לינה ומשרה. הספריה וחדר הקריאה נושאים עליהם את שמו של זלמן (זיאמא) חייקין ז"ל, מחלוצי הים העברי ומעסקני הנאמנים של החבל הימי לישראל בחיפה. ה"בית" פתוח לימאים שבאניות המסחר, למגויטי הצי המלכותי ולדייגים. גם ימאים לא יהודים מבקרים בו תכופות. ה"בית" נמצא תחת חסותו של הממונה על נמלי הלבנט, הקפטן נ.מ.פ. קורבט.

בית יורדי הים עומד בקשר קבוע עם הימאים העבריים המשרתים בחו"ל; הוא הפך כתובת לרבים מאד מאנשי הים שלנו — על החטיבות השונות שלהם — המשרתים בחוץ-לארץ, המבקשים מגע עם חבריהם לעבודה ולמקצוע בארץ. אגודת רבי החובל, הקצינים והמלחים העבריים ולשכת העבודה לימאים בחיפה נמצאות גם הן בבית יורדי הים.

בית יורדי הים הוא המכשיר היסודי שלנו לקשירת קשרים עם הימאים העבריים. אולם לא היחיד. מרכז החבל הימי לישראל מקיים אתם מגע קבוע וסדיר בצורות שונות. בין פעולותיו בשטח זה: משלוח עתונים וספרים למלחים; הספקת ספריות לעובדי האניות ("עליזה", "עמל", "עתיד" ו"שקמונה"); עזרה ברכישת מכשירי רדיו; "פנת המלח" ברדיו ירושלים; הקצבות למקרים סוציאליים; הלואות לצרכי השתלמות. רבים מהמלחים שלנו זכו גם במעילי עור, המיוחדים לעבודה בים — שי מחברינו באפריקה הדרומית.

ההדרכה הימית

בדרכים שונות נעשית הפעולה בהדרכה הימית. 1. שנה שנה מקיים החבל הימי לישראל מחנה ימי מרכזי למדריכים (דרגה ב'), באחת מנקודות הדיג לחופו של ים התיכון. בשנת תש"ה התקיים המחנה בקיסריה (קבוצת "שדות ים"); השתתפו בו 84 חברים, מ"הפועל" וצופי ים, שחזרו — עם סיום הקורס — לארגוניהם לפעולת הדרכה בק הנוער.

האגוד האספורטיבי הדתי „אליצור“ קיים בעונה האחרונה מחנה נפרד (דרגה ג'—ב') ליד הרצליה, בתמיכתו הכספית הנכרת של החבל הימי לישראל.

החבל הימי לישראל מתכן עתה תכנית לבנין מחנה ימי ארצי קבוע, לכל חדשי השנה, שישא את שמו של דוד פלורנטין ז"ל.

2. בנקודות החוף — נהריה, שבי ציון, כפר ויתקין, הרצליה, דגניה, טבריה ות"א — מתנהלת פעולה בהדרכה ימית בין תלמידי הכתות הגבוהות שבבתי הספר העממיים. בתכנית: ידיעות תיאור רתיות בעניני הים ופעולות בסירות חתירה ומפרשים. מדאגתו של החבל הימי לישראל לרכוז סירות אמונים לפעולה זו.

בשנה האחרונה הקיפה פעולה זו למעלה מ־200 תלמידים.

ההדרכה בנקודות החוף נעשית תוך שיתוף עם מחלקת הים, מחלקת החנוך לכנסת ישראל ובית הספר הימי.

3. לסקציות הימיות של ארגוני הנוער ואגודות האספורט מקציב החבל הימי לישראל סכומים ניכרים לרכישת סירות וציוד ולהוצאות ההדרכה בשיט ובשחיה. מהקצבותיו נהנו: „צופי הים“, „הפועל“, „אליצור“, „מכבי“, מועדון השיטאים,

„הכרמל“ ואחרים. בשנה האחרונה מסר החבל הימי לישראל סירות-אמונים ל„הפועל“, צופי הים ו„אליצור“. הקצבות מיוחדות נתנו לבנין בריכות שחיה (רחובות, פתח-תקוה, הדרה, כפר הים ועוד). דאגתו של החבל הימי לישראל נתונה עתה להקמת בריכת שחיה בירושלים.

השחיה — למוד חובה בבתי-הס

ביזמתו של החבל הימי הנהיגה מחלקת החנוך את למוד השחיה כלמוד חובה בבתי-הס העממיים, באותם המקומות, בהם התנאים האוביקטיביים מאפשרים זאת. למטרה זו הוקמה ועדה מיוחדת לעניני השחיה והים, בה משתתפים נציגי מחלקת החנוך, החבל הימי לישראל, המחלקה לתרבות הגוף והמחלקה להיגיה שלידי בתי-הס. התקציב הדרוש ללמוד השחיה ניתן על ידי החבל הימי לישראל. בעונת הקיץ תש"ה למדו לשחות למעלה מ־7000 תלמידים.

בתמוז תש"ה התקיים, באיצטדיון השחיה בבת-גלים, הכנוס הארצי הראשון לשחיה לתלי-מידי בתי-הס העממיים, בהשתתפות נבחרים כל המחוזות, למחוז המנצה — מחוז הגליל ועמק הירדן — נמסר גביע נודד, מתנתו של מר ש. טולקובסקי, יו"ר מרכז החבל הימי לישראל.

הפעולה בבתי הים ובארגוני הנוער

מחלקת הנוער שליד מרכז החבל הימני לישראל מנהלת פעולה שיטתית להחדרת רעיון הימאות העברית בבתי הים וארגוני הנוער. הפעולה ההסב־רתית החנוכית כוללת הרצאות, טיולים, פנות ים, תערוכות ועוד. ימי עיון למדריכי הנוער הוקדשו לבידור בעזרת הימאות העברית והחבל הימני לישראל. בבתי־ים שונים הונהגה גם הוראת בנין סידות־תבניות.

הפעולה בארגוני הנוער מכוונת להכשרה ימית — להכשרת מלואים להתישבות הימית ולמפעלי הים.

ספרות ימית

תשומת לב מיוחדת הקדיש החבל הימני לישראל ליצירת ספרות ימית, אשר תקרב את הצבור העברי לשאלות הימאות מבחינה מקצועית וצבורית. בספריית החייל הופיעו עד עתה 15 חוברות, בהן — 3 מקצועיות, שנפוצו ברבבות אכסמפלרים. מאז תמוז תש"ה (יוני 1945) מוציא החייל לאור ירחון קבוע של התנועה הימית — „ים“. עורכו — י. פרישמן, חברי המערכת: ד"ר נ. וידרא, מ. פומרנק, מ. ריבלין, א. ש. שטיין.

בשנים הקודמות הוציא החייל לאור: „ים“, גליונות החבל הימני לישראל (שני עקדים, 1938—1939); „אל הים“, עלון קיר לילדים ולנוער (1938—1939); „אפק“, בטאון של בית יורדי הים בחיפה (1944—1945); „אגרת“ פנימית לחברים ולסניפים (1944—1945). נוסף על אלה: עלונים, גליונות עם תמונות ים, אלבום לבני הנוער ועוד.

הים הוא בשבילנו גשר לגולה — גשר בו יבואו אלינו המוצלים מאימת הגיטאות והשמד — מקור לקיום, התרענות־נעורים ויצירה רבה. נכבוש את הים בשביץ הצי שלנו — צי השלום של עמנו, בשביץ העובדים שלנו — יורדי הים הפבריים.

גלוח מצוין
בחצי הזמן

ע"

סבון גלוח
משחת גלוח

"שימון"

8	א	ז	September	
9	ב	א		א' דראש השנה
10	ג	ב		ב' דראש השנה
11	ד	ג		צום גדליה
12	ה	ד		
13	ו	ה		
14	ז	ו		
15	ח	ז		האזינו, שבת שובה
16	ט	א		
17	י	ב		ערב יו"כ
18	יא	ג		יום כפור, יזכור.
19	יב	ד		
20	יג	ה		
21	יד	ו		ערב סוכות
22	טו	ז		א' לסוכות
23	טז	א		א' דחוקמ"ס, יו"ט שני בחו"ל
24	יז	ב		ב'
25	יח	ג		ג'
26	יט	ד		ד'
27	כ	ה		ה'
28	כא	ו		הושענא רבה
29	כב	ז		שמע"צ וש"ת, יזכור.
30	כג	א		תוצ"ט, נפתח ביה"ט הימי בחיפה
1	כד	ב	October	
2	כה	ג		
3	כו	ד		
4	כז	ה		
5	כח	ו		
6	כט	ז		בראשית, מכה"ח
7	ל	א		

8	א	ב	October	
9	ב	ג		ב' דר"ח
10	ג	ד		
11	ד	ה		
12	ה	ו		
13	ו	ז		נח
14	ז	א		
15	ח	ב		
16	ט	ג		
17	י	ד		
18	יא	ה		
19	יב	ו		
20	יג	ז		לך לך
21	יד	א		
22	טו	ב		
23	טז	ג		
24	יז	ד		
25	יח	ה		
26	יט	ו		
27	כ	ז		וירא
28	כא	א		
29	כב	ב		
30	כג	ג		
31	כד	ד		
1	ה	ה	November	תרצ"ג, תנוכת נסל חיפה
2	ו	ו		
3	ז	ז		
4	ח	א		חיי שרה, מבה"ח
5	ט	ב		

רכוש את הספרים החשובים של הוצאת "מסדה" שהם הפארת לכל בית עברי.

אנציקלופדיות: כללית - 6 כרכים; נעורים - 6 כרכים; פלאי עולם - אנציקלופדיה לילד, מנוקדת - 4 כרכים; עתידות - 6 כרכים.

תנ"ך עם פירושו של ש. ל. גרדון - 12 כרך.

עולם הסימפניה - ד"ר פ. גרדנויץ - תולדות 650 סימפוניות מאת 250 קומפוזיטורים.

ספר האידיליות - דוד שמענוביץ (קבל פרט אוסישקין לשנת תש"ה).

ישו הנוצרי - פרופ' יוסף קלוזנר, מהד' ה'.

חתום על אחד מ-17 ספריות המופיעות בקביעות ב"מסדה" ובהן:

ספרית מועדון-הספר - (מורואה, בונין, הכסליי, ס. צוויג ועוד) - ספר לחודש במחיר מוזל.

ספרית הארץ (ה. שמענוביץ, אשר ברש, י. יצרי, י. וויץ ועוד).

כתבי יעקב כהן - 10 כרכים. הכינוס הגדול הראשון של כתביו.

ספריה למוסיקה - (פרופ' קסטנברג, קרל סלומון, אריך בלום, בוזוני ועוד)

ספריה לילד - 24 ספר.

דרוש חנם קטלוג של "מסדה" ופרוספקט של "מועדון-הספר" מחזור ד'

"מסדה" תל-אביב, רח' הרצל 2,

ירושלים, רח' מרדכי בן הלל 1, חיפה, רח' הרצל 34.

אגודה ארצישראלית

בערבון מוגבל

THE
PALESTINE CORPORATION
LIMITED

BANK • בנק

הון מניות מסולק ורזרבה
700,000 לא"י

ירושלים

תל-אביב • חיפה • נתניה

כ"ז חשוון

6	א	ג	November	ר"ח כסלו
7	ב	ד		
8	ג	ה		
9	ד	ו		
10	ה	ז		חולדות
11	ו	א		
12	ז	ב		
13	ח	ג		
14	ט	ד		
15	י	ה		
16	יא	ו		
17	יב	ז		ויצא
18	יג	א		
19	יד	ב		
20	טו	ג		
21	טז	ד		
22	יז	ה		
23	יח	ו		
24	יט	ז		וישלח
25	כ	א		
26	כא	ב		
27	כב	ג		
28	כג	ד		
29	כד	ה		
30	כה	ו		ערב חנוכה א' דחנוכה
1	כו	ז	December	וישב, מבה"ח ב'
2	כז	א		ג' דחנוכה
3	כח	ב		ד'
4	כט	ג		ה'

אגודה ארצישדאלית

בערבון מוגבל

THE PALESTINE CORPORATION

LIMITED

BANK • ב נ ק

הון מניות מסולק ורזרבה
700,000 לא"י

ירושלים

תל-אביב • חיפה • נתניה

6	א	ג	November	ר"ח כסלו
7	ב	ד		
8	ג	ה		
9	ד	ו		
10	ה	ז		תולדות
11	ו	א		
12	ז	ב		
13	ח	ג		
14	ט	ד		
15	י	ה		
16	יא	ו		
17	יב	ז		ויצא
18	יג	א		
19	יד	ב		
20	טו	ג		
21	טז	ד		
22	יז	ה		
23	יח	ו		
24	יט	ז		וישלח
25	כ	א		
26	כא	ב		
27	כב	ג		
28	כג	ד		
29	כד	ה		
30	כה	ו		ערב חנוכה
1	כו	ז	December	א' דחנוכה וישב, מבה"ח
2	כז	א		ב' דחנוכה
3	כח	ב		ג' דחנוכה
4	כט	ג		ד' דחנוכה
				ה' דחנוכה

ל. פויכטונאר

בנק כללי
לעסקי מסחר

תל-אביב • ירושלים • חיפה

מגדל

חברה לבטוח בע"מ

בטוח ימי
וכל ענפי בטוח

ירושלים • תל-אביב • חיפה

5	ד	December	י' דחנוכה, י"ח טבת
6	א		ז' "
7	ב		זאת חנוכה
8	ג		מקץ
9	ד		תש"ג, חנוכה בית יורדי הים בחיפה
10	ה		
11	ו		
12	ז		
13	ח		
14	ט		תענית, עשרה בטבת
15	י		ויגש
16	יא		
17	יב		
18	יג		
19	יד		
20	טו		
21	טז		
22	יז		י"ח
23	יח		
24	יט		
25	כ		
26	כא		
27	כב		
28	כג		
29	כד		שמות, מנה"ח
30	כה		
31	כו		
1	כז	January 1946	
2	כח		
	כט		

„הסנה“

חברה א"י לאחריות בע"מ
(נוסדה בשנת 1924)

חברת הביטוח הראשונה בארץ

סכום הביטוח (חיים) - 2.800.000 לא"י
מספר הפוליסות (חיים) 13000
הכנסה כללית (1944) - 275.000 לא"י
הון וקרנות (לסוף 1944) - 390.000 לא"י

כל ענפי הביטוח

Jan./Feb. 1946

שנת תש"ז

3	א	ה	January	ר"ח שבט
4	ב	ו		
5	ג	ז		וארא
6	ד	א		
7	ה	ב		
8	ו	ג		
9	ז	ד		
10	ח	ה		
11	ט	ו		
12	י	ז		בא
13	יא	א		
14	יב	ב		
15	יג	ג		
16	יד	ד		
17	טו	ה	חמשה עשר בשבט, ר"ח לאילנות	
18	טז	ו		
19	יז	ז		בשלח, שבת שירה
20	יח	א		
21	יט	ב		
22	כ	ג		
23	כא	ד		
24	כב	ה		
25	כג	ו		
26	כד	ז		יתרו, מבה"ח
27	כה	א		
28	כו	ב		
29	כז	ג		
30	כח	ד		
31	כט	ה		
1	ל	ו	February	א' ור"ח אדר א'

"ציון"

חברה לבטוח בע"מ

בטוח חיים
בטוח אש
בטוח תאונות
בטוח ימי

המשרד הראשי: תל-אביב, רח' אלנבי 120

"יהודה"

חברה לאחריות ובטחון בע"מ

נוסדה בשנת 1922

החברה האי"ת הראשונה
לבטוח חיים

המשרד הראשי: תל-אביב, רח' הרצל 12

2	א	ז	February	משפטים, שבת ר"ה
3	ב	א		
4	ג	ב		
5	ד	ג		
6	ה	ד		
7	ו	ה		
8	ז	ו		
9	ח	ז		תרומה
10	ט	א		
11	י	ב		
12	יא	ג		
13	יב	ד		
14	יג	ה		
15	יד	ו		
16	טו	ז		תצוה
17	טז	א		
18	יז	ב		
19	יח	ג		
20	יט	ד		
21	כ	ה		
22	כא	ו		
23	כב	ז		תשא; תרצה, פתיחת ושל ת"א לנוסעים
24	כג	א		
25	כד	ב		
26	כה	ג		
27	כו	ד		
28	כז	ה		
1	כח	ו	March	ויקהל, פ' שקלים, מכה"ה
2	כט	ז		
3	ל	א		א' דרי"ח אדר ב'

מנועי דיזל ימיים
RUSTON HORNSBY

עבור
סירות סוחבות
ספינות דייג
ספינות נוסעים
וכו'

הסוכנים היחידים:

א. סיניבר ושות' מהנדסים בע"מ
ת.ד. 271 תל-אביב סל. 81509

בחיפה נא לפנות:
לחברה להנדסה חקלאית לא"י ועבה"י

4	א	ב	March	ב' דר"ח
5	ב	ג		
6	ג	ד		
7	ד	ה		
8	ה	ו		
9	ו	ז		פקודי
10	ז	א		
11	א	ב		
12	ב	ג		
13	ג	ד		
14	ד	ה		תענית אסתר, מוקדם
15	ה	ו		
16	ו	ז		ויקרא
17	ז	א		פורים
18	א	ב		פורים שושן
19	ב	ג		
20	ג	ד		
21	ד	ה		
22	ה	ו		
23	ו	ז		צו
24	ז	א		
25	א	ב		
26	ב	ג		
27	ג	ד		
28	ד	ה		
29	ה	ו		
30	ו	ז		שמיני, מבה"ח
31	ז	א	April	
1	א	ב		

2	א	ג	April	ר"ח ניסן
3	ב	ד		
4	ג	ה		
5	ד	ו		
6	ה	ז		תזריע
7	ו	א		
8	ז	ב		
9	ח	ג		
10	ט	ד		
11	י	ה		
12	יא	ו		
13	יב	ז		מצורע, שבת הגדול
14	יג	א		
15	יד	ב		ערב פסח
16	טו	ג		א' דפסח
17	טז	ד		א' דחזה"מ, יו"ט שני בחור"ל
18	יז	ה		ב' "
19	יח	ו		ג' "
20	יט	ז		ד' שבת דחזה"מ
21	כ	א		ה' דחזה"מ
22	כא	ב		ז' דפסח, יזכור
23	כב	ג		אסרו חג (אחש"פ בחור"ל)
24	כג	ד		
25	כד	ה		
26	כה	ו		
27	כו	ז		אחרי, מבה"ח
28	כז	א		
29	כח	ב		
30	כט	ג		
1	ל	ד	May	א' דר"ח אייר

תנובה

מאגדת ישובים חקלאיים ומאות רבות של משקים בודדים בכל איזורי הארץ לתעשית ושיווק תוצרתם החקלאית.

תנובה

מזציאה למכירה חלב ומעבדת תוצרת חלב למיניה במחלבותיה בתל-אביב, חיפה, ירושלים, רחובות, פתח-תקוה, כפר מל"ל, דגניה א' ותל-יוסף.

תנובה

מוכרת במחסניה - בערים ובמושבות: ירקות, פירות, ביצים, עופות, דגים, דבש, ריבות, שימורים, מיצי הדר, קורנפלוור, פודינגים, צמר כבשים וצמחי רפואה.

תנובה

משוקת 70% מכל התוצרת של המשק החקלאי העברי המעורב בארץ-ישראל

סמל תנובה

— הוא ערובה לטיב ולאיכות של תוצרתה החקלאית.

המשביר המרכזי

חברה קואופרטיבית להספקה של העובדים העבריים
בארץ-ישראל בע"מ

הספק הראשי
של המשק הקואופרטיבי
בעיר ובכפר

צ-ד בע"מ

נחלת גנים

שוקולדה

קקאו

וואפלים

סוכריות

May 1940

2	א	ה	May	ב' דר"ה
3	ב	ו		
4	ג	ז		קדושים
5	ד	א		
6	ה	ב		
7	ו	ג		
8	ז	ד		
9	ח	ה		
10	ט	ו		
11	י	ז		אמור
12	יא	א		
13	יב	ב		
14	יג	ג		
15	יד	ד		פסח שני
16	טו	ה		
17	טז	ו		
18	יז	ז		בהר
19	יח	א		ל"ב בעומר
20	יט	ב		
21	כ	ג		
22	כא	ד		
23	כב	ה		
24	כג	ו		תרג' יום היסוד לנסל ת"א: יום ה'ים' בחוקתי, מכה"ח
25	כד	ז		
26	כה	א		
27	כו	ב		
28	כז	ג		
29	כח	ד		
30	כט	ה		

חברת "דביר" בע"מ

תל-אביב

ת.ד. 149

טלפון: 3360

- ממבחר הספרים שיצאו לאור בשנת תש"ה
- (+) (1) כנסת - דברי סופרים, לזכר ח. נ. ביאליק, כרך ט' לשנת תש"ד
- (2) קדמוניות התלמוד, כרך ב', ספר ב' (מלבושים ותכשיטים) - פרופ' ד"ר ש. קרויס
- (3) ויהי היום, דברי אגדה 'הוצ' כ"ס) - ח. נ. ביאליק
- (4) פרקים בתולדות הישוב ד' - משה סמילנסקי
- (5) בני ערב א' - תוג'ה מוסה (מ. סמילנסקי)
- (+) (6) ממקור ישראל מעשיות וספורי עם - מ. י. בן-גוריון (ברדיצבסקי) - ספר ו' (אחרון)
- (7) במעלה עקריבים - קובץ שירים - י. למדן
- (8) זקנים עם נערים - שלום עליכם, עברית י. ד. ברקוביץ (לבני הנעורים)
- מהדורות חדשות:
- (9) דברי ימי עם עולם - פריפ' ש. דובנוב
- (10) מלון השפה העברית - י. גור
- (11) מלון אנגלי-עברי (גדול) - י. קויפמן
- יצאו לאור בקרוב:
- (+) ספורים - מ. סיקו
- (+) בפרדס החסידות - מ. בובר
- (+) שלש מאות שנה של יהדות פולין - ש.א. הורודצקי
- ספרים המסומנים ב-(+) הם בשתוף עם, מוסד ביאליק

May/June 1946

סיון תש"ו

31	א	ו	June	ר"ח סיון במדבר
1	ב	ז		
2	ג	א		
3	ד	ב		
4	ה	ג		
5	ו	ד		
6	ז	ה		
7	ח	ו		
8	ט	ז		
9	י	א		
10	יא	ב		
11	יב	ג		
12	יג	ד		
13	יד	ה		
14	טו	ו		
15	טז	ז		
16	יז	א		
17	יח	ב		
18	יט	ג	בהעלותך	
19	כ	ד		
20	כא	ה		
21	כב	ו		
22	כג	ז		
23	כד	א		
24	כה	ב		
25	כו	ג		
26	כז	ד		
27	כח	ה		
28	כט	ו	שלח	
29	ל	ז		

הוצ'ו, כנוס היסוד של הח"ל
קרה, א' דר"ח תמוז

June/July 1946

תמוז תש"ו

במערכות המלחמה
ספרי מתנדבינו
בהוצאת הקיבוץ המאוחד

יצאו לאור:

י. בנקובר

ח מ ש ש נ י מ

רשימות איש הכפר הקיבוצי שהלך יחד עם חבריו
בדרך ההתנדבות העברית במלחמה זו, מראשית
ההתגייסות ועד עכשיו.

344 עמ', המחיר 650 מא"י

פ. יורדן

בריחתי מן השבי

תרגם מכתבי-יד משה בסוק

ספור קורותיו של מתנדב עברי מחניכי וינגיט,
שנמלט מידי שוביו וחזר אל ארצו ואל הצבא הלוחם.

364 עמ', המחיר 650 מא"י

מ. מוסנזון

מכתבים מן המדבר

מחזורה ג'

צורר מכתבים של חייל עברי.

238 עמ', המחיר 380 מא"י

ההפצה הראשית:

המוסד להספקה של הקיבוץ המאוחד
ת"א, רח אלנבי 98, להשיג ככל בתי-מסחר לספרים.

30	א	א	July	ב' דר"ה
1	ב	ב		
2	ג	ג		
3	ד	ד		
4	ה	ה		
5	ו	ו		
6	ז	ז	חוקת	
7	ח	א		
8	ט	ב		
9	י	ג	בלק	
10	יא	ד		
11	יב	ה		
12	יג	ו		
13	יד	ז		
14	טו	א		
15	טז	ב	תענית י"ז בתמוז	
16	יז	ג		
17	יח	ד		
18	יט	ה	פנחס	
19	כ	ו		
20	כא	ז		
21	כב	א		
22	כג	ב		
23	כד	ג		
24	כה	ד		
25	כו	ה		
26	כז	ו		
27	כח	ז	משו"מ, מבה"ח	
28	כט	א		

צרכי דיג ורשתות

ח. הלוי ובנו
חיפה
רחוב המלכים

"מצפן"

מכירת אגרות חוב של
ממשלת א"י

במזומנים ובתשלומים חדשיים

תל-אביב, רח' הרצל 16 - טל. 2448

חיפה, רח' המלכים 35 - טל. 2705

29	א	ב	July	ר"ח אב
30	ב	ג		
31	ג	ד		
1	ד	ה	August	
2	ה	ו		
3	ו	ז		דברים, שבת חזון
4	ז	א		
5	ח	ב		
6	ט	ג		תשעה באב
7	י	ד		
8	יא	ה		
9	יב	ו		
10	יג	ז		ואתחנן, שבת נחמו
11	יד	א		
12	טו	ב		חמשה עשר באב
13	טז	ג		
14	יז	ד		
15	יח	ה		
16	יט	ו		
17	כ	ז		עקב
18	כא	א		
19	כב	ב		
20	כג	ג		
21	כד	ד		
22	כה	ה		
23	כו	ו		
24	כז	ז		ראה, מכה"ח
25	כח	א		
26	כט	ב		
27	ל	ג		א' דר"ח אלול

התנועה בדרך הים
בשנים 1935—1938

תנועת הנוסעים היהודים בארבע השנים 1935—1938 הגיעה ל-322,671 איש, 86,000 לשנה בממוצע. השנים האלו לא היו שנות שיא בעליה, כי יותר ממחצית התקופה הזאת, כשנתיים ומחצה, צמדו בסימן המאורעות, שגרמו לא מעט להפחתת מספר הנוסעים לארץ.

השנה	נכנסו	יצאו	כס"ח
1935	98,754	37,863	121,617
1936	50,950	27,083	78,333
1937	34,881	28,217	61,098
1938	34,482	24,141	58,623

322,671

היבוא והיציאה בשנים 1935—1938. למרות ההשפעה השלילית של המאורעות, הגיעה תנועת הסחורות ל-5 וחצי מיליון טון בקירוב.

28	א	ד	August	ב' דר"ח
29	ב	ה		
30	ג	ו		
31	ד	ז		שופטים
1	ה	א	September	
2	ו	ב		
3	ז	ג		
4	ח	ד		
5	ט	ה		
6	י	ו		
7	יא	ז		תצא
8	יב	א		
9	יג	ב		
10	יד	ג		
11	טו	ד		
12	טז	ה		
13	יז	ו		
14	יח	ז		תבוא
15	יט	א		
16	כ	ב		
17	כא	ג		
18	כב	ד		
19	כג	ה		
20	כד	ו		
21	כה	ז		נצבים - וילך
22	כו	א		א' דסליחות
23	כז	ב		
24	כח	ג		
25	כט	ד		פריה תש"ז

היבוא לשנה הגיע ל-950,000 טון בממוצע והיצוא ל-400,000 טון. אין מספרים אלה כוללים את יצוא הנפט העיראקי.

שנה	יבוא (טונות)	יצוא (טונות)	בסך-הכל
1935	1,195,374	311,341	1,507,715
1936	926,173	282,715	1,208,888
1937	933,255	484,723	1,417,978
1938	763,078	500,096	1,263,774
	3,218,880	1,579,475	5,398,355

חציו בערך של היבוא מורכב מצרכי מזון, חמרי בנין, מכוונות וחמרי גלם — מצרכים המר באים ברובם המכריע בדרך הים, ושארץ עליה לבנין כארצנו נזקקה להם תמיד ותזקק להם גם בעתיד.

בשנה האחרונה לפני פרוץ המלחמה

בשנה האחרונה לפני פרוץ המלחמה שרתו 589 אניות את הסחר הימי הא"י. כל אוניה הגיעה בממוצע שלש פעמים וחצי במשך שנה זו לחופי הארץ. ב-589 אניות שרתו 28,543 עובדי ים. רק שש אניות מתוך 589 היו ארצישראליות וחבר

עובדיהן 87 איש בלבד. מתוך הובלה ימית א"י של 1/4 מיליון טון, הובילו האניות הא"י רק 40,263 טון.

איטליה, יפאן וגרמניה נטלו חלק ניכר בהובלה הימית שלנו. 90 אניות של שלש ארצות אלה, עם חבר עובדים של 5431 איש, בקרו בשנה האחרונה לפני פרוץ המלחמה בא"י. כמחצית כל הנוסעים בים הוסעו באניות אלו ונוסף עליהם קרוב ל-300 אלף טון סחורות, ביבוא וביצוא. היצוא של הארץ, אשר עיקרו עומד על פרי הדר שנשתבחה בו ארצנו, אף הוא עושה דרכו בים: רק בספינה הוא יכול להגיע לשוקי העולם ולשם כך דרוש שרות מהיר וסדיר של אניות. עשר אניות נוסעים איטלקיות, צרפתיות, רומניות, פולניות וכ"י עסקו בקביעות בשנים שלפני המלחמה בהעברת נוסעים ועולים יהודים לכ-60 אניות משא, בדגל מדינות רבות, בנפח של 200 אלף טון, עסקו בקביעות בהעברת סחור רות אל הארץ ומן הארץ. הישוב הוציא למעלה משני מיליון לירות לשנה בממוצע על תחבורה ימית זו, שהעסיקה בעבודותיה ושרותיה אלפי עובדים.

בשנת 1934 נוסדו שלש חברות עבריות לספינות, לנוסעים ולמשא. חברת הספנות הארצית-אלית, "הלויד הימי הארצישראלי" וחברת "עתיד" — שהשיטו שבע אניות בנפח של 16 אלפים טון בערך והעסיקו כ-200 מלחים וספנים עברים. חברות אלו קיימו שרותי נוסעים ומשא בין הארץ וחופי אירופה. שנה לאחר כך, נפתחה — לפי החלטת הקונגרס ה-19 — המחלקה הימית של הסוכנות היהודית והיא נגשה לפעולות בעזרת התקציב, שהקציבו לו מכספי קרן היסוד. בשנת 1936 נתקבל ע"י הסוכנות היהודית הרשיון לפתיחת הנמל בתל-אביב. הישוב הראה התענינות יתרה למפעל הנמל והשקיע בו 200 אלף לירות ועוד כ-50 אלף לא"י השקיעה קרן היסוד: באותה שנה הוקם "חבל ימי לישראל" — התנועה הצבורית, אשר נטלה על עצמה לטפח את רעיון גאולת הים בלב העם, לסייע להכשרה ולחינוך ימי ולעודד יצירת משק ימי-עברי. נוסדה גם החברה של הסתדרות העובדים, "נחשון", אשר ריכזה עד כה את פעולותיה בדיג במים עמוקים. באותה התקופה התחילו חודרים עובדים

עברים לנמל חיפה. נוצרה ה"חברה לספנות והספקה — לפריקת משאות בנמל ולהובלה — והוקמה, על ידי הסתדרות העובדים וקרן היסוד, חברת "עוגן" להסעת נוסעים בנמל. באו ראשוני העולים הימאים מסלוניקי, שסללו דרך לפועלים אחרים ולא ארך הזמן והפועלים היהודים הגיעו למחצית המספר הכללי של הפועלים בנמל חיפה. בחופי הארץ הוחל גם בבניית סירות וספינות. 2000 משפחות יהודיות התפרנסו, ערב המלחמה, על מפעלי ים שונים. בכדי ליצור את המלאי של כוחות אדם למפעלים אלה רוכזו והוגברו גם פעולות ההכשרה, שהתחילו קודם לכן על ידי אגודות יורדי ים "זבולון", "הפועל", ו"שבט צופי ים" ונפתח ביה"ס הימי הראשון על יד התכניון העברי בחיפה, ע"י הסוכנות והחי"ל. התחלות צנועות אלה נשאו בחובן אפשרויות של התרחבות והתפתחות מתמדת. הן היוו יסוד לתכניות, שנידונו לפני פרוץ המלחמה: על הרחבת נמל תל-אביב, פיתוח נמלי-משנה קטנים לאורך חוף הים, ארגון ומיזוג חברות הספנות בחברה יהודית גדולה להסעת נוסעים ומשאות, הרחבת הדיג העברי לשיטותיו והקמת כפרי-דייגים עבריים על חוף הים, אשר פרנסתם תהיה על החקלאות ועבודת הים.

תנאי המלחמה היו מבחן קשה לימאות העברית הצעירה. הגשמת רוב התכניות נדחתה, אבל הפעולה לא שותקה; הימאות העברית המשיכה ואף הרחיבה את תחומיה, אם לא בתחבורה ימית גופא, הרי במפעלים הגובלים עמה, עד כמה שהתנאים והאמצעים שעמדו לרשותם איפשרו את הדבר. חברות הספנות העבריות תרמו תרומה חשובה למאמץ המלחמה; אניותיהן, על מלחיהן העבריים, נמסרו לעבודה בשירותי המיניסטריון לתחבורה ימית, ובמשך השנים האלה אף סבלו אבדות באניות ובאנשים עקב פעולות האויב ואסונות טבע. בין הפעולות האחרות בשנות המלחמה הראויות לציון תזכר גם התפתחותן של המספנות, אשר בנו סירות וספינות לצי המלכותי והדיג המקומי, והתחבורה החופית היהודית, בספינות מפרש.

הגיוס לצי המלכותי החל בנובמבר 1942. למעלה מאלף צעירים התגייסו מאז לצי כמלחים, ספנים, מכונאים וכו' ולא מעטים מבין עובדי הנמלים העבריים היו בין הראשונים שנכנסו לשורות הלוחמים, בפלוגות עובדי הנמלים, והצטיינו במערכות לזב, יוק, כרתים וצפוף

אפריקה. חבריהם המשיכו לתת את חלקם בעורף. בנמל חיפה עבדו 800 פועלים עבריים בתקון וסידור אניות הצי והמסחר, בסבלות, סוארות וכו'. ימים קשים עברו עליהם, אבל הם לא נסוגו ונשארו על משמרתם מתוך אומץ ומשמעת למופת.

בנמל תל-אביב מצאו מעגן לסירותיהם עשרות הדייגים הבודדים וחברי הקואופרטיבים לדייג. כאן עבדו גם אמודאים, מכונאים, סוארים, נגרים וכו' במספנות, בהובלה ימית ובעבודות שהזמן גרמן.

אף ההכשרה הימית הרחיבה את שירותיה לנוער, בערים ובמושבות השוכנות על חוף הים.

הדיג העברי

משנת 1937 מתחילה עבודת הדיג העברי לנהוג בשיטתיות ולרשותה עומדים מומי חים וציוד מתאים. באותו הזמן החלה מחלקת הים של הסוכנות היהודית בגידול דגים במשקים מספר. גידול הדגים הלך והתפתח ושטח הבריכות המלאכותיות הוא כיום למעלה מ-6000 דונם. הדייגים העברים התקדמו יפה גם בדיג החופי לסוגין וכן באגמים — בכנרת ובים

טון שמורים מארצות שונות. קרובות ורחוקות.
 דאם הישוב העברי צרך מזה, כפי שמעריכים,
 70%, נמצא, כי התצרוכת השנתית לכל גולגולת
 בישוב היהודי בארץ הגיעה רק ל-10 קילוגרם
 דגים לשנה, ומהם רק 5 קילוגרמים דגים טריים.
 בארצות אירופה מגיעה תצרוכת הדגים מ-17
 קילוגרם לנפש בבלגיה עד 37 קילוגרם בארצות
 הצפוניות.

תצרוכת הדגים בארץ היתה קטנה כל כך לא
 מחוסר ביקוש, בזמן שחמרים חלבוניים אחרים
 נמצאים כאן במדה מצומצמת, אלא מתוך מחסור
 בהספקת הדגים הטריים, הנמצאים בשפע בימה
 של ארץ-ישראל. בשנות המלחמה, למרות כל
 הקשיים הכרוכים בדיג בים התיכון, הוכפל
 הידוג הכללי והגיע ל-3000 טון ויותר.

שנה	אגמים (טון)	ים	גידול	ס"ה	% מהריג הכשי
1939	46	20	8.0	66	3.6
1940	46	20	21	162	9.2
1941	63	121	24	238	14.8
1942	77	188	219	484	21.6
1943	96	323	440	859	27.1

ההולה; שם הפך הדיג מקור הכנסה עיקרי של
 הקבוצה „חולתא“ וענף חשוב, מבחינת ההכנסה.
 בקבוצות עין-גב וגינוסר, חשובים מאלה מבחינת
 העתיד ההישגים בדיג הימי. היהודים השתלטו
 על הדיג במים עמוקים והם תופסים יותר ויותר
 את מקומם של הדייגים האיטלקים, אשר עבדו
 במימי ארץ-ישראל לפני המלחמה. עובדות כעת
 בחופי הארץ 18 ספינות-מכמורת יהודיות, עם
 חבר עובדים של 100 איש בערך; לחברת
 „נתשון“ של הסתדרות העובדים, שהתמסרה
 במוחד לדיג במים עמוקים, — שש ספינות,
 בהן עובדים חברים מקבוצי הדייגים ודייגים
 בודדים. נוסף על אלה השקיעו גם בעלי הון
 פרטי, קואופרטיבים וקבוצים כספים רבים
 בספינות-מכמורת.

הדיג מספק חומר תזונה עיקרי — דגים,
 אשר חשיבות מיוחדת להם בארץ-ישראל, הולה
 בהמרי חלבון. את החומר החיוני הזה היינו
 מוכרחים להכניס מן החוץ, על ידי יבוא של
 בקר ודגים; הוצאנו עליו מדי שנה כמיליון
 לירות. תצרוכת הדגים בארץ לא עלתה על
 7000 טון לשנה, מהם 150 טון מהדיג המקומי,
 2000 טון דגים טריים מארצות השכנות ו-3500

בשנת 1944 עלה הידוע העברי על 1200 טון.
33% מהידוע הכללי.

בדיג עסוקים עתה כ־300 דייגים בעלי מקצוע
ומהם $\frac{2}{3}$ עובדים בים ובאגמים ושליש — בגידול
דגים בבריכות. תוצרתם בשנה האחרונה נמכרה
ב־270 אלף לא"י והענף בכללו כבר נחשב כיום
כמבוסס גם מבחינת העתיד, כשמחירי התוצרת
הציוד יהוו לקדמותם.

הנקודות הימיות הקיימות לאורך החופים
מהוות את הגרעין להתישבות ימית. לחופם של
ים התיכון, הכנרת והחולה נמצאות: קבוצת
„גורדוניה מפעילים“ ו„עין הים“ בעתלית,
„שדות ים“ בקיסריה, „משמר הים“ על יד עכו,
גליליים בהרצליה, חולתא — בים חולה, „עין גב“
וגינוסר לחוף הכנרת.

מלבר גאולת הקרקע אין תפקיד יותר דחוף
וחיוני בשעה זאת מכבוש הים.

הספנות העברית לקראת הבאות

היתה זאת משאת נפשה של התנועה הימית
הישובית מבראשיתה להקים ספנות עברית-לאומית.

הועידה הארצית השנייה של החבל
הימי לישראל (דצמבר 1942) פנתה בקריאה למוכרי
נות היהודית ולמוסדותיה הכספיים, לחברות היי-
מאות העברית בארץ (של הסתדרות העובדים
הכללית ושל ההון הפרטי) ולכל הגורמים המעוניינים
בעתידו של המשק הימי העברי — ללכד את
הכחות להקמת צי מסחרי עברי, שיעמוד לשרות
העם, תחת מרות מוסדותיו העליונים, בימים
שלאחר המלחמה.

במרץ 1943 הכריז החבל הימי לישראל, כי
ביזמתו הוחל במשא ומתן בין הסוכנות היהודית
לבין חברות הספנות העבריות בארץ-ישראל לשם
יסוד חברת ספנות עברית לאומית וכי החבל
הימי לישראל משתתף ביסוד החברה ע"י רכישת
מניות-יסוד בסך 25 אלף לא"י.

ב„יום הים“ 1945 הוכרז על הקמת חברת
הספנות הלאומית „ציים“, חברה ארץ-
ישראלית לשיט בע"מ, בהון של 500 אלף

לא"י. הונה של החברה יגדל למיליון לא"י מיד עם אוסף הסכום הראשון. בסכום הראשון משתתפת הסוכנות היהודית ו"נחשון" — כל אחד במאה אלף לא"י; מקוים כי יתר הכספים יבואו ממוסדות כלכליים חשובים ומהצבור הרחב בארץ ובחו"ל. שמו של החבל הימי לישראל מופיע בין מיסדי החברה. חברי החבל הימי בארץ ובחו"ל, יחלצו למפעל — לרכישת מניות.

בועידה הארצית השלישית של החבל הימי לישראל (דצמבר 1944), נתקבלו ההחלטות הבאות, בעניני הספנות העברית:

הועידה השלישית של החבל הימי לישראל מציינת בספק רב את יזמתו של המרכז בענף המפעל הלאומי לספנות והיא מביעה את קורת רוחה להחלטת הסוכנות היהודית להשתתף בהקמתו.

הועידה תובעת את הקמת המפעל בעתיד הקרוב ביותר למען תוכלנה אניות עבריות להפליג בנתיבי הים החיוניים מיד עם תום המלחמה, להשיב בנים למולדת ולשרת את המשק העברי הארצישראלי.

הועידה השלישית מחליטה לאסוף בין חבריה

25,000 לא"י לרכישת מניות יסוד בחברה
היא פונה לכל חבריה להחליף למפעל.
— הועידה דורשת מן הישוב להחליף לפעולה
כספית גדולה לפתוח הספנות שלנו, למלוי
תפקידה הכלכלי והמדיני בעם ובישוב.

— — — רצון הקיום והתקומה של עם קשה עורף
דפק וציווה לטובי בניו: האחזו באדמת המולדת.
רצון זה מצווה אחיוה נוספת — בים המולדת.
כלי הים אין מוצא, אין מרחב, אין מצע להשתרע.
הים התיכון הוא הגשר הטבעי המקשר את ארצנו
הקטנה עם העולם והוא עדיין כמעט פנוי. כמעט
חפשי. הכוח שדחף אותנו מהעיר לכפר — דוחף
אותנו מהיבשה לים.

דוד בן גוריון

מדכו החבל הימי לישראל

הנשיאות:

ש. טולקובסקי (יו"ר), ד"ר מ. סולוביטשיק, ד. רמז,
ד"ר ב. מ. בלוך, ד"ר ז. זלהיימר, מ. זיליסט,
מ. פומרוק, י. פרישמן, ש. ז. שרגאי, י. שריר.

חברי המרכז:

ד"ר א. גולדשטיין (ת"א), אבא חושי, צבי לוינזון
(חיפה), צבי ליברמן (נהלל), מ. כספי (חדרה),
מ. כספי (ירושלים), ד"ר מ. נוסבוים (רמת-גן),
א. קפלן (חיפה), א. רבינוביץ ז"ל, צבי שורץ
(ירושלים), גוסטה שטרומף-רכב (חיפה).
אכס אופיציו: מ. ריבלין, ד"ר צ. ברנדר.

חברי כבוד:

מינ"ור פ. אהרן, לויטננט י. בן-אהרן, החיל ש. לביא
(עין חרוד), החיל י. בן-צבי (כפר ויתקין).

ב"כ הסוכנות היהודית לא"י:

בר-כוכבא מאירוביץ, מנהל מחלקת הים.

ב"כ הועד הלאומי לכנסת ישראל: ד"ר ע. סימון.

המשרד הראשי:

ת-ל-א ב"ב, רחוב אחד העם 15
ת. ד. 1917 טלפון 2437

רשימות

Blank lined page for notes.

רשימות

Blank lined page for notes.

Blank lined page with horizontal dashed lines for writing.

Blank lined page with horizontal dashed lines for writing.

